

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

47 **C**ontra primam partem primæ conclusionis objicit primo Durandus : Illud solum est proximum & immediatum objectum delectationis pertinentis ad amorem concupiscentiæ, quod est bonum proprium illius qui delectatur : At Deus secundum se non est bonum proprium Beati, sed solum ratione visionis beatificæ, per quam ab illo possidetur : Ergo secundum se & per se primo non est objectum talis delectationis, sed tantum secundario, & ratione visionis. Major est evidens : delectationes enim sequuntur naturam amoris ad quem pertinent : Sed amor concupiscentiæ solum circa bonum proprium concupiscentis versatur : Ergo & delectatio quæ ad illum pertinet. Minor enim videtur certa : quia bonum extrinsecum non potest esse proprium, nisi mediante aliquâ operatione quâ conjungitur : Sed Deus est bonum extrinsecum Beatis, & illis conjungitur mediante visione : Ergo non est bonum proprium Beati, nisi ratione visionis.

48 **C**onfirmatur : In delectationibus corporeis & sensibilibus, objectum immediatum non est res ipsa quâ fruitor appetitus, sed ejus possessio & alicutio ; appetitus enim non delectatur de cibo & potum se, sed de eo ut actu manducatur & bibitur ; & avarus non de ipso auro, sed de possessione ejus gaudet : Ergo similiter objectum immediatum delectationis beatificæ, ad amorem concupiscentiæ pertinentis, non est Deus ipse, sed ejus possessio & consecutio, quæ est ipsa visio beatificæ.

49 **A**d objectionem, concessâ Majori, distinguo Minorem : Deus non est bonum proprium Beati, nisi ratione visionis beatificæ, tanquam conditionis illum applicantis intellectui Beati, concedo Minorem : tanquam rationis formalis, nego Minorem. Ad cujus probationem similiter distinguo Majorem : bonum extrinsecum non potest esse proprium nisi mediante aliquâ operatione quâ conjungatur, tanquam conditione applicante, concedo Majorem : tanquam ratione formalis, nego Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam.

Explicatur : Quando dicitur quod ignis non calefacit, nisi ut approximatus ligno ; & finis non movet voluntatem, nisi ut apprehensus, hoc verum est, si particula, *ut*, denotet conditionem necessario requisitam in igne ad comburendum, & in fine ad finalizandum ; secus vero si exprimat rationem formalem : quia ratio formalis calefaciendi, & finalizandi, non est approximatio, aut apprehensio, sed calor, & bonitas, quæ per approximationem & apprehensionem applicantur & conjunguntur passo & appetitui. Ita similiter, cum dicitur quod Deus non est bonum Beati, nisi ratione visionis beatificæ, hoc verum est, si *ratione* denotet conditionem seu causam applicantem, non tamen si declaret rationem & causam formalem : nam Deus est bonum Beati ratione suæ infinitæ bonitatis & perfectionis, per quam est summè conveniens creaturæ rationali ; licet debeat illi applicari & conjungi per visionem beatam, quæ est ejus adeptio & consecutio. Unde ad confirmationem, verum est Antecedens : cum enim quis bibit vinum ad ejus suavitatem degustandam,

A objectum immediatum hujusmodi delectationis est vinum secundum suam bonitatem & suavitatem intrinsecam, ratione cujus est conveniens appetitui, licet degustatio seu potatio requiratur tanquam medium, & tanquam actio quâ conjunctio fiat cum objecto. Avarus etiam non delectatur immediatè de possessione auri, sed de auro possessio ; ita ut avarum sit objectum quod & immediatum suæ delectationis, possessio verò solum conditio, per quam ei univocè applicatur, vel objectum tantum secundarium talis delectationis.

B Objicies secundò : Idem est objectum desiderii, seu spei in via, & delectationis in patria. Atqui desiderium, seu spes in via, non habet pro objecto immediato Deum, sed visionem Dei. Ergo nec delectatio. Major patet ex supradictis. Minor verò probatur. Desiderium & spes formaliter respiciunt bonum futurum acquirendum : Atqui Deus secundum se non est futurus, sed solum Dei visio : Ergo Deus non est objectum immediatum desiderii & spei in via, sed solum visio Dei.

C Respondeo concessâ Majori, negando Minorem : si enim spes habet pro objecto immediato & primario Dei visionem, non verò ipsum Deum, non esset virtus Theologica ; cum de ratione virtutis Theologicæ sit immediatè respicere aliquid increatum, & ab illo specificari ; ut patet in fide & charitate, quæ immediatè Deum sub ratione primi veri & summi boni respiciunt. Unde ad probationem Minoris, distinguo Majorem : objectum spei est bonum futurum, ita ut futuritio sit ratio formalis objecti, aut ad illam pertineat, nego Majorem : ita ut sit conditio, concedo Majorem, & Minorem, & nego Consequentiam. Sicut enim esse non visum non attingitur à fide primò & per se ; quia non est ratio formalis, sed tantum conditio vel modus intrinsecus in objecto fidei, quod est veritas prima revelans : ita etiam ratio futuritio, vel non habiti, non attingitur à spe per se primò, sed tantum secundario ; quia non est ratio formalis specificativa illius, sed tantum conditio ad illam necessariò requisita, aut modus intrinsecus objecti illius. Idem cum proportionè, de delectatione beatifica dicendum est : illa enim est primò & immediatè de Deo, & infinità ejus bonitate & suavitate, secundariò verò & mediatè de ejus præsentia & visione, quæ est tantum conditio ad illam requisita, vel ad summum objectum illius secundarium, ut in secunda parte conclusionis dictum est.

D Dices : Id per quod spes differt à gaudio & fruitione, est objectum ipsius, & non solum conditio : Sed spes per hoc solum differt à gaudio, quòd gaudium seu fruitio est de bono præsentii & possessio, spes verò de bono futuro & nondum obtento : Ergo futuritio pertinet ad objectum spei, non solum ut conditio, sed etiam ut ratio formalis illius.

E Respondeo distinguendo Majorem : per quod differt formaliter, concedo Majorem : solum applicativè, nego Majorem : futuritio autem & præsentia non sunt diversæ rationes formales in actibus voluntatis, sed diversæ conditiones applicantes diversimodum appetibilitatis & bonitatis ; nam futuritio applicat bonum nondum habitum & possessum ; præsentia verò bonum habitum & possessum.

Objicies tertio : Idem est objectum delectationis

Conclusio affirmativa statuitur.

tionis in Beatis, & tristitia in damnatis: Atqui A
 objectum immediatum tristitiæ, quam habent
 damnati, non est Deus secundum se, sed caren-
 tia diuinæ visionis: Ergo objectum immediatum
 delectationis Beatorum non est Deus, sed visio
 beatifica.

Huic argumento respondet Cajetanus 2. 2.
 qu. 17. art. 5. negando paritatem: duplicem au-
 tem assignat rationem discriminis. Prima est,
 quia Beati habent appetitum rectè dispositum;
 & ideo primò & principaliter gaudent de eo de
 quo magis est gaudendum: primò enim gaudent
 de bono diuino in se, secundò de bono diuino,
 quatenus est ipsorum bonum, & tertio de ipsa
 visione: At verò damnati, quia habent volunta-
 tem deordinatam, nõ tristantur de eo quod op-
 ponitur bono diuino in se, cuiusmodi est ma-
 lum culpæ, neque similiter de Deo non viso, sed
 tantum de carentia visionis. Secunda disparitas
 est, quia Deus secundum se est objectum ma-
 xime conueniens creaturæ rationali; unde se-
 cundum se habet quòd possit esse objectum de-
 lectationis Beatorum: At non habet secun-
 dum se aliquid disconueniens, sed tantum qua-
 renus infert aliquod malum penæ; & ideo sub
 hac tantum ratione est objectum tristitiæ in
 damnatis.

Objicies quartò: D. Thomas infra quæst. 1. 1.
 art. 3. ad 3. dicit quòd finis sumptus pro te quæ
 est finis, & pro adeptio rei, non sunt duo fi-
 nes, sed unus finis; ex quo refert eadem fruitione
 nos frui Deo, & visione illius: Ergo delectatio
 seu fruitio beatifica est de utraque immediatè.

Respondeo concessò Antecedente, negando
 Consequentiam: licet enim verum sit eadem
 fruitione nos frui Deo, & beatitudine formali,
 quæ est adeptio Dei, non tamen eodem modò;
 sed Deo fruimur primò & principaliter visione
 verò, quæ est adeptio ejus, secundario & per
 reflexionem, ut in secunda parte conclusionis
 declarauimus. Neque hinc sequitur esse duos
 fines, Deum & ejus adeptionem: nam ut est
 duo fines ultimi, opus esset ut tam Deus, quam
 ejus adeptio, haberent dignitatem ultimæ di-
 ligibilem propter se; hoc enim est de ratione
 ultimi finis: quod hic non contingit, cum solus
 Deus talem bonitatem habeat; adeptio verò
 ejus solum sit id quò Deus talem bonitatem ha-
 bens nobis conjungitur.

ARTICULUS IV.

*Utrum Beati sint impeccabiles ab
 intrinseco?*

Negant Scotus & Nominales in 1. dist. 1.
 qu. 4. asserentes Beatos esse impeccabiles
 solum ab extrinseco, & ex diuina providentia,
 impediende ne in peccatum labantur, eosque
 ad Dei amorem continuo determinante & ap-
 plicante. Quam sententiam probabilem repu-
 tat Salas hic tract. 2. disp. 7. sect. 8. licet opposi-
 tum iudicet probabilius, loquendo de vitio
 quò beatificamur de facto, secus de alia possi-
 bili, quæ tam tenuis, inquit, esse potest, ut non
 confirmet ab intrinseco in bona voluntate. Op-
 positum docent alii Theologi, maxime Tho-
 mæ: unde fit

Tom. III.

Dico breviter, Beatos esse impeccabiles ab
 intrinseco.

Probatur conclusio multipliciter: Primo, 38
 quia Beatitudo petit ab intrinseco omne bonum
 afferre, & omne malum auferre: Sed impecca-
 bilitas est maximum bonum, peccatum vero
 summum malum: Ergo beatitudo postulat ab
 intrinseco excludere omne peccatum, & red-
 dere beatum impeccabilem.

Secundo probatur: Beatitudo est inamissibi-
 lis ab intrinseco, ut ostendemus in ultima dispu-
 tatione: Ergo petit ab intrinseco excludere,
 seu impedire omne id ratione cuius possit amit-
 ti: sicut cœlum, quia ab intrinseco est incorru-
 ptibile, ab intrinseco petit excludere omne
 quod ad illius corruptionem disponderet: At
 peccatum, si de facto daretur, beatitudinem
 destrueret; cum beatitudo sit summa felicitas,
 peccatum vero summa miseria: Ergo beatitudo
 ab intrinseco petit peccatum excludere, si com-
 missum inueniat, & committendum impedire.

Tertio probatur: Licet repugnet creaturæ
 esse impeccabilem per naturam, et tamen con-
 venire potest impeccabilitas per gratiam: At
 nulla gratia ad hunc effectum præstandum
 aptior est, quam gratia consummata patriæ,
 cum illa sit perfectissima, & veluti in suo centro
 & statu connaturali: Ergo illa reddit Beatos ab
 intrinseco impeccabiles: unde 1. Petri i. voca-
 tur *incorruptibilis & incontaminata hereditas.*

Confirmatur: Gratia patriæ est multò perfe-
 ctior, saltem quantum ad modum operandi, 61
 quam quælibet gratia viæ; cum illa reguletur
 per lumen gloriæ, & claram Dei visionem, ista
 verò per fidem & cognitionem obscuram: Sed
 gratia viæ interdum confirmat & immobilizat
 hominem in bono, illumque reddit impeccabi-
 lem, etiam venialiter, ut patet in Beata Virgine:
 Ergo à fortiori gratia patriæ id præstat in
 Beatis & comprehensioribus.

Neque valet, si dicas donum confirmationis
 & impeccabilitatis in Beata Virgine, & in aliis
 Sanctis confirmatis in gratia, non provenire ab
 aliqua perfectione intrinseca gratiæ, sed ab ex-
 trinseco favore & mantenentia Dei; quæ et-
 iam ratione omnes Beati sunt impeccabiles, ju-
 xta sententiam Scoti. Non valet, inquam, nam
 (præterquam quòd hoc falsum est, ut demon-
 strant nostri Thomistæ in tractatu de gratia; ubi
 docent in viatoribus donum confirmationis in
 gratia non solum consistere in providentia Dei
 extrinseca, occasiones peccandi tollente, sed
 etiam in aliqua perfectione intrinseca gratiæ,
 quæ attenditur secundum quandam participa-
 tionem gratiæ & charitatis patriæ; de quo vi-
 deri potest Alvarez disp. 104. de auxiliis) hoc
 datò, non infringitur vis argumenti propositi:
 Gratia enim patriæ, cum sit perfectior, & in suo
 statu connaturali, aliquid amplius exposcit
 quam gratia viæ: Ergo si gratia viæ extrinseco
 favore & mantenentia Dei interdum reddat
 hominem impeccabilem, gratia consummata
 patriæ id ex natura sua, & ex perfectione sibi
 intrinseca præstare petit.

Quartò probatur conclusio: Sicut se habet
 voluntas damnatorum ad malum, ita ad minus
 se habet voluntas Beatorum ad bonum: Sed
 damnati,